

PHÒNG GIÁO DỤC – ĐÀO TẠO ...

TRƯỜNG TIỂU HỌC

--- ❧ ✧ ❧ ---

SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

ĐỀ TÀI:

**MỘT SỐ BIỆN PHÁP NHẪM GIÚP PHÁT TRIỂN
NĂNG LỰC CẢM THỤ ÂM NHẠC CHO HỌC SINH
LỚP 1**

(Bộ sách Cánh diều)

Lĩnh vực: ...

Họ và tên tác giả:

Đơn vị:

Năm học: 20....- 20...

MỤC LỤC

A. MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	1
3. Phạm vi nghiên cứu	2
4. Đối tượng nghiên cứu	2
B. NỘI DUNG	2
1. Cơ sở lý luận	2
2. Cơ sở thực tiễn	4
3. Giải pháp thực hiện	5
Biện pháp 1: Sử dụng đa dạng các phương tiện dạy học để phát triển năng lực cảm thụ và hứng thú âm nhạc cho học sinh	5
Biện pháp 2: Tổ chức hoạt động luyện tập đọc nhạc trên lớp để giúp học sinh ghi nhớ kiến thức âm nhạc tốt hơn	7
Biện pháp 3: Tăng cường tổ chức các trò chơi trong tiết âm nhạc để nâng cao hứng thú và khả năng cảm thụ âm nhạc cho học sinh	12
Biện pháp 4: Ứng dụng hiệu quả công nghệ thông tin vào trong quá trình dạy học để giúp học sinh hiểu và cảm nhận âm nhạc rõ hơn	13
4. Hiệu quả của sáng kiến	14
C. KẾT LUẬN	16
1. Kết luận	16
2. Bài học kinh nghiệm	16
TÀI LIỆU THAM KHẢO	18

A. MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Môn Âm nhạc luôn được coi là một môn học quan trọng mang tính nghệ thuật, làm giàu nhân cách bằng trình độ thẩm mỹ, nhận thức bằng việc cảm thụ âm nhạc. Phát triển đặc trưng tâm lý và nhân cách học sinh như tai nghe, nhạy cảm với nghệ thuật, trí nhớ âm nhạc, tưởng tượng sáng tạo, tư duy độc đáo. Bên cạnh đó âm nhạc còn giáo dục cho học sinh phẩm chất đạo đức, phát triển trí tuệ, và giáo dục thể chất. Chính vì vậy, môn Âm nhạc ở lớp 1 luôn đóng một vai trò quan trọng trong việc phát triển về cả nhận thức và tính thẩm mỹ của các em. Việc chú ý vào các tiết học Âm nhạc cũng được nhiều trường quan tâm, nhất là đối với những lớp học nhỏ ở bậc tiểu học.

Việc phát triển năng lực cảm thụ âm nhạc cho học sinh lớp 1 có vai trò quan trọng và đóng vai trò tiền đề để các em phát triển tính chủ động trong học tập. Thông qua việc tích cực, chủ động lúc học môn Âm nhạc sẽ giúp các em tập dần và phát triển kỹ năng mềm, giúp các em giảm bớt tình trạng thụ động, khép mình thường gặp ở các em học sinh. Nhưng việc giáo dục những mục tiêu trên thông qua môn học âm nhạc như thế nào? thực trạng dạy học môn âm nhạc hiện nay ở trường tiểu học ra sao? Cần xây dựng những biện pháp nào để giáo dục học sinh hữu hiệu nhất trong môn âm nhạc là một vấn đề cần phải nhìn nhận một cách nghiêm túc. Từ thực tế đó tôi đã chọn nội dung đề tài : **“Một số biện pháp nhằm giúp phát triển năng lực cảm thụ âm nhạc cho học sinh lớp 1”** bộ sách Cánh diều để làm căn cứ cho quá trình nghiên cứu.

2. Mục đích nghiên cứu

Hiện nay, một thực trạng thường thấy ở các em học sinh ở cấp học tiểu học đó là việc cảm thụ âm nhạc thấp. Mục tiêu khi học môn Âm nhạc không phải nhằm để các em trở thành những ca sĩ chuyên nghiệp mà chính là để các em phát triển được cả nhận thức cũng như tính thẩm mỹ, có thái độ và hành vi ứng xử phù hợp với lứa tuổi của mình. .

Với tư cách là một giáo viên dạy học tôi luôn băn khoăn là làm thế nào để phát huy tính tích cực, chủ động, tự giác của học sinh trong học tập. Qua đổi mới phương pháp dạy học trong môn Âm nhạc sẽ giúp các em học sinh mạnh dạn, tự tin hơn trước đám đông, biết cách ứng xử và có hành vi phù hợp hơn với lứa tuổi của mình. Từ đó các em có tính chủ động hơn tích cực và sáng tạo hơn trong học tập và biết phấn đấu thi đua nhau để việc học có kết quả cao hơn

Chính vì vậy, xác định được vai trò to lớn thông qua việc học môn Âm nhạc trong việc hình thành nhân cách và thái độ của học sinh mà môn học này là môn học bắt buộc đối với các lớp cấp tiểu học đặc biệt là đối với các em học sinh lớp 1.

3. Phạm vi nghiên cứu

Một số biện pháp nhằm giúp phát triển năng lực cảm thụ âm nhạc cho học sinh lớp 1.

4. Đối tượng nghiên cứu

Nghiên cứu về một số biện pháp nhằm giúp phát triển năng lực cảm thụ âm nhạc cho học sinh lớp 1.

B. NỘI DUNG

1. Cơ sở lý luận

Như chúng ta đã biết, Âm nhạc là một môn học mang tính nghệ thuật cao, nó khác rất nhiều so với môn học khác, tuy nó không đòi hỏi sự chính xác một cách tuyệt đối như những con số nhưng lại đòi hỏi con người phải có sự yêu thích, sự đam mê thậm chí là một chút cái gọi là “năng khiếu”, Điều này không phải học sinh nào cũng có được. Học Âm nhạc mang đến cho học sinh những phút giây thư giãn, thoải mái, học mà chơi, chơi mà học. Thông qua những câu hát, những lời ca, những cử chỉ, những điệu bộ, Âm nhạc giúp các em nhận thức những hình tượng âm thanh, giai điệu, kích thích cảm xúc của các em, giúp các em cảm thụ những giai điệu qua từng bài hát, từng câu nhạc.

Cách chơi thanh phách

Thể hiện tiết tấu

Ứng dụng đếm cho bài hát: *Lí cây xanh*

Ngoài ra, tôi cũng chuẩn bị những nốt nhạc đầy màu sắc gắn kèm nam châm để giúp các em nhận biết các nốt nhạc trên khuông, giúp các em hiểu biết hơn về những ký hiệu trong âm nhạc

Điểm mới:

Đây là biện pháp giúp các em nhận biết được rõ ràng các nốt nhạc và được thực hành ngay trên lớp để nắm rõ hơn.

Biện pháp 2: Tổ chức hoạt động luyện tập đọc nhạc trên lớp để giúp học sinh ghi nhớ kiến thức âm nhạc tốt hơn

Mục tiêu:

Đây là phương pháp giúp các em rèn luyện kỹ năng nhận biết và đọc được các nốt nhạc thông qua các buổi tập đọc nhạc.

Nội dung:

Tập đọc nhạc đóng vai trò quan trọng giúp các em hát đúng và hay các bài nhạc mà các em thích.

Để rèn luyện kỹ năng này, giáo viên sẽ cho các em làm quen với khóa Son và các ký hiệu trong khuông nhạc, một số hình nốt nhạc, vị trí các nốt nhạc trên khuông nhạc, đặc biệt vị trí các nốt nhạc trên khuông nhạc rất quan trọng, nó quyết định cho việc đọc nhạc của học sinh ở các lớp trên, vì vậy để cho dễ nhớ tôi đã cho học sinh ghi nhớ bằng các câu hát như sau:

* Những nốt trong khe đếm từ dưới lên:

Fa La Do Mi bốn nốt trong khe

Nhớ mãi nghe em, nhớ mãi không quên

Fa khe đầu(1) Lá khe hai(2) Đố khe ba(3) và Mí thì ở khe tư(4)

* Những nốt trên dòng đếm từ dưới lên:

Xòe bàn tay ta được khuông nhạc đàn

Mi dòng thứ nhất, dòng nhì(2) nốt son

Si si si dòng ba(3) khắc ghi

Ré và Fa trên dòng trên dòng 4- 5.

Ta thường xuyên ôn tập củng cố cho học sinh ghi nhớ vị trí các nốt nhạc trên khuông nhạc bằng các câu văn này kết hợp sử dụng khuông nhạc bàn tay trái để khắc sâu kiến thức cho học sinh.

Về tiết tấu, các em tiếp tục được củng cố lại trường độ với các hình móc đơn, nốt đen, nốt trắng, lặng đen và chấm dôi. Cách dạy thực hành các hình nốt có thể thực hiện gõ theo tiết tấu, cũng có thể cho học sinh tập đọc bằng tên gọi các hình nốt: đơn, đen, trắng, ta có thể thay bằng tiếng trống: Tùng, rinh...

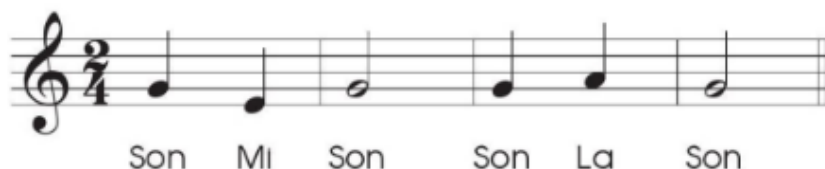
Việc giúp học sinh tập đọc 1 bài TĐN muốn thu được kết quả cũng phải được thực hiện theo đúng các bước theo trình tự nhất định. Sau khi giới thiệu bài TĐN, nếu như ở tập hát, bước đầu tiên là luyện thanh thì ở TĐN sẽ phải là luyện tập cao độ. Cho các em đọc lại cao độ của các nốt nhạc không chỉ giúp các em khởi động giọng mà còn giúp các em nhớ vị trí các nốt trên khuông nhạc và cảm nhận cao độ các nốt so với nhau. Muốn các em thực hiện tốt bài tập, giáo viên phải đưa ra yêu cầu để các em tìm hiểu, nhận xét bài nhạc, bài TĐN có mấy nốt? gồm nốt

gì? Rút ra thang âm cho học sinh đọc, có thể hoán đổi vị trí các nốt nhạc để học sinh tìm tòi ở mức độ cao hơn nhằm kiểm tra tai nghe của các em.

* Tăng cường luyện đọc nhạc ở trên lớp:

Ở những bước lên lớp cơ bản, trong thời gian cho phép giáo viên có thể tăng cường kiểm tra, giúp học sinh rèn đọc nhạc. Ví dụ có thể tiến hành bài dạy theo các bước sau:

Ví dụ: Khi học đến chủ đề 5 “Gia Đình”, các em sẽ học đọc nhạc nốt Son và La, giáo viên có thể luyện tập thông qua 1 phần đọc nhạc:

Bước 1: Giáo viên treo bảng phụ bài TĐN cho học sinh quan sát

Bước 2: Cho học sinh nói tên nốt theo thứ tự trong bài TĐN từ đầu đến hết bài và so sánh cao độ của 2 câu nhạc (giống nhau chỉ khác ở ô nhịp cuối)

Câu 1 : Đô -Son –Mi -Đô -Rê –Son -Mi

Câu 2 : Đô -Son –Mi -Đô -Rê –Mi -Đô

Bước 3: Tách tiết tấu cho học sinh nhận biết và tập gõ đệm, đọc tiết tấu theo âm hình tiết tấu

Đen- Đen- Đen- Đen- Đen- Đen - Trắng

Đen- Đen- Đen- Đen- Đen- Đen - Trắng

Bước 4: Giáo viên gợi ý để học sinh so sánh tiết tấu của 2 câu nhạc trong bài TĐN số 2 (giống nhau hoàn toàn)

Bước 5: Cho học sinh nêu các nốt trong bài TĐN từ thấp đến cao Đ-R-M-S-L

và TĐN của học sinh. Phải luôn hình thành và củng cố lòng tự tin, động viên khuyến khích kịp thời. Giáo viên phải luôn quan tâm sát sao tới học sinh trong khi học bài cần thường xuyên nhắc nhở tư thế ngồi, khi đọc các âm cao thì lực đẩy hơi to và mạnh, còn khi âm vực thấp thì lực đẩy hơi nhỏ và khẽ. Quá trình thực hành nghe hát, nghe đọc nhạc và được thực hành nhiều lần sẽ giúp các em nâng cao được khả năng ca hát và đọc nhạc của bản thân. Các em phải được thực hành nhiều trong tiết học dưới sự hướng dẫn của giáo viên, thường xuyên được chơi trò chơi âm nhạc. Đồng thời qua các câu chuyện kể âm nhạc học sinh còn được nghe các tác phẩm âm nhạc có giá trị, những tác giả nổi tiếng trong nước và thế giới tạo cho các em có thói quen thích học âm nhạc và hoạt động âm nhạc.

Minh chứng:

Ví dụ, khi học **chủ đề 3 Tình bạn**, trang 16, sách Âm nhạc lớp 1, bộ sách Cánh diều. Trước khi học hát bài Mời bạn vui múa ca, giáo viên tăng cường cho các em đọc nhạc trên lớp để nắm được nhịp điệu của bài hát.

Đầu tiên, giáo viên cho các em nhận biết các nốt nhạc có trong bài đọc. Sau đó, học sinh tiến hành đọc lần lượt các nốt nhạc từ đầu đến cuối bài và so sánh cao độ của các nốt nhạc.

Tiếp theo, giáo viên cho các em đọc lại theo tiết tấu và tự do thể hiện khả năng của mình

Cuối cùng, giáo viên chỉnh sửa lại để đúng với nhịp điệu của bài hát.

Điểm mới:

Đây là phương pháp tập trung vào thực hành nên giúp các em nhận biết và đọc được các nốt nhạc cơ bản trong một bản nhạc.

Biện pháp 3: Tăng cường tổ chức các trò chơi trong tiết âm nhạc để nâng cao hứng thú và khả năng cảm thụ âm nhạc cho học sinh

Mục tiêu:

Các em đang trong độ tuổi vừa học vừa chơi nên việc tổ chức các trò chơi trên lớp sẽ gợi lên hứng thú học tập cho các em. Không khí lớp học cũng sẽ trở nên sôi nổi hơn và các em cũng hào hứng hơn trong học tập.

Nội dung:

Đối với các tiết ôn tập hoặc các tiết nâng cao, giáo viên có thể tận dụng thời gian để tổ chức đa dạng các trò chơi, hoạt động giải trí khác nhau để giúp thay đổi không khí lớp học, tạo không gian học thoải mái, vừa học vừa chơi phù hợp với lứa tuổi của các em.

Giáo viên có thể tổ chức các trò chơi về gõ đệm theo phách, theo nhịp và theo tiết tấu để học sinh khắc sâu hơn các kiến thức âm nhạc.

Bên cạnh đó, giáo viên có thể tổ chức trò chơi đoán tên các nhạc sĩ gắn liền với tuổi thơ. Hoạt động này giúp các em ghi nhớ sâu hơn thông qua vừa hoạt động vừa học vừa chơi.

Ngoài ra, giáo viên tổ chức các hoạt động hát theo tam ca, tốp ca kèm theo đó là các trò chơi tăng tính gắn kết giữa học sinh với nhau và tạo sự kết nối giữa học sinh và giáo viên.

Ví dụ: Khi học **chủ đề 5: Gia đình** và bài hát Khi mẹ vắng nhà, trang 30, sách Âm nhạc 1, bộ sách Cánh Diều. Để cho tiết học trở nên thú vị hơn, tôi cho các em đóng vai gia đình và hát bài hát này. Điều này sẽ giúp cho các em hứng thú hơn khi hát.

CHỦ ĐỀ 5 **GIA ĐÌNH**

Cảnh Điều

Mẹ đi vắng
 Nhạc: Trịnh Công Sơn
 Lời: Nguyễn Quang Dũng

Hát với tình cảm tha thiết
 Hát kết hợp gõ đệm theo nhịp
 Hát kết hợp vận động

Mẹ đi vắng, mẹ đi vắng. Con sang
 chơi nhà bạn í ơ. Con cầm cây đàn con
 hát, con cầm cây đàn con hát. Hát
 cho mẹ về với con, hát cho mẹ về với con.

Điểm mới:

Các em sẽ có không gian hơn so với cách bày trí theo lớp học truyền thống, tạo cho các em sự thoải mái và tiện lợi hơn khi tham gia các hoạt động mà giáo viên tổ chức trên lớp.

Biện pháp 4: Ứng dụng hiệu quả công nghệ thông tin vào trong quá trình dạy học để giúp học sinh hiểu và cảm nhận âm nhạc rõ hơn

Mục tiêu:

Biện pháp này sẽ thay đổi cách dạy học chỉ dựa vào bảng và tài liệu truyền thống, giúp các em có những cái nhìn trực quan và toàn diện hơn về nội dung bài học.

Nội dung:

Có thể thấy, hiện nay cả học sinh và giáo viên phần lớn sử dụng sách giáo khoa và tranh ảnh được in ra để phục vụ cho việc học tập. Tuy nhiên, phương pháp học tập cũ này lại chưa kích thích được sự tò mò tìm hiểu thêm của các em. Chính vì vậy, áp dụng công nghệ thông tin vào các tiết học là ưu tiên hàng đầu của nhiều giáo viên.

LIÊN HỆ TẢI MẪU

ZALO: 0833206833

Nội dung: Tải mã skkn ****

Phí tải: 100.000 VNĐ

Chỉ nhận thanh toán qua STK

